

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒ - ๑๔/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๔๔/๒๕๕๒

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่สอง บริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรของผู้ถูกร้อง ถือหุ้นเป็นบริษัทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่สาม การถือหุ้นของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรของผู้ถูกร้อง แต่ละรายเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ในประเด็นนี้ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ เนื่องจากเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจนำระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้ในการสืบสวนสอบสวน และไม่ให้อีกผู้ถูกร้องโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานข้อกล่าวหาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การปฏิบัติของคณะกรรมการไต่สวนหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ดังนั้น ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องให้โอกาสผู้ร้อง ผู้ถูกคัดค้าน หรือผู้ถูกกล่าวหา ทราบเหตุแห่งการร้อง การคัดค้าน หรือการกล่าวหา มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐาน รวมทั้งต้องให้โอกาสมาให้อภัยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้ร้อง ผู้ถูกคัดค้าน หรือผู้ถูกกล่าวหา ไม่มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงหลักฐาน หรือไม่มาให้อภัยคำ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการชี้แจง แสดงหลักฐาน หรือให้อภัยคำ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวยังได้กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๓ เช่นกัน การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีนี้เป็นการใช้อำนาจตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายให้อำนาจไว้ ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องรับฟังได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว และทางการไต่สวนได้ความว่า ผู้ถูกร้องส่วนใหญ่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหาต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว คงมีเฉพาะผู้ถูกร้องบางรายที่ไม่ได้ชี้แจงด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน เป็นกรณีที่ถือได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องทุกคนแล้ว ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องจึงรับฟังไม่ได้

ประเด็นที่สอง บริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรของผู้ถูกร้อง ถือหุ้นเป็นบริษัทอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่

หลักการป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มิให้มีการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือมีผลประโยชน์ส่วนตัวขัดกับผลประโยชน์ส่วนรวม ได้บัญญัติไว้ครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๘๐ (๓) โดยบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือหน่วยราชการของรัฐ หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานนั้น หรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ หรือหน่วยราชการของรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยทางอ้อม อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๓ ได้บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ที่กระทำการต้องห้ามดังกล่าวก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ มีเวลาดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติหลักการเพิ่มเติมโดยห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งยกเลิกหลักการ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาจากรัฐก่อนวันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญไม่ถือเป็นการกระทำอันต้องห้ามด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงยึดหลักการป้องกันมิให้มีการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่รับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาจากรัฐ รวมทั้งการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาจากรัฐอันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน เพื่อควบคุมจริยธรรมและคุณธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทย และเพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ในเรื่องที่มีความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ จะไม่ถูกอิทธิพลหรือถูกครอบงำ โดยผลประโยชน์ส่วนตัวหรือต้องไม่เห็นประโยชน์ส่วนตัวสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนรวม และต้องกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลาง โดยมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาต้อง ... (๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญาจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน

หรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ... (๔) ไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ และวรรคสาม บัญญัติว่า ให้นำความใน (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการ ตามมาตรานี้ด้วย และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการ หรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนาม ของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้น ในกิจการดังกล่าว

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ แล้ว บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดหลักการป้องกันมิให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่กระทำการเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาอันมีลักษณะของการกระทำอย่างใด อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. การไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือเข้าไปแทรกแซง หรือยุ่งเกี่ยวหรือใช้อิทธิพลของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ตนเอง หรือช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ได้รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ สำหรับคำว่า “สัมปทาน” ได้แก่ สิทธิใด ๆ ที่รัฐมอบให้แก่บุคคลใดเข้าทำกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้บริการแก่ประชาชน หรือการหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยรัฐให้ความคุ้มครองการประกอบกิจการหรือการหาประโยชน์ดังกล่าวให้แก่เอกชนเป็นพิเศษ โดยเอกชนต้องปฏิบัติตามสัญญาและให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ

การกำหนดว่ากิจการอันเป็นสาธารณูปโภคที่เอกชนจะให้บริการแก่ประชาชนและต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐนั้นเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๓ ได้กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค โดยห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐมนตรี คือ (๑) การรถไฟ (๒) การรกราง (๓) การขุดคลอง (๔) การเดินอากาศ (๕) การประปา (๖) การชลประทาน (๗) การไฟฟ้า (๘) การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซ โดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่าง ๆ และ (๙) บรรดากิจการอื่น ๆ อันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือความสุขของประชาชนที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา

กิจการสาธารณูปโภคที่จะต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐนอกจากจะเป็นกิจการที่บัญญัติไว้ในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แล้ว การได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจประกอบกิจการสาธารณูปโภค และมีอำนาจอนุญาตหรือให้สัมปทานแก่เอกชนเพื่อดำเนินกิจการสาธารณูปโภคแทนหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจได้ เช่น พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ บัญญัติให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) สร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษด้วยวิธีใด ๆ ตลอดจนบำรุงและรักษาทางพิเศษ และ (๒) ดำเนินงานหรือธุรกิจเกี่ยวกับทางพิเศษ และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับทางพิเศษหรือที่เป็นประโยชน์แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย โดยมาตรา ๑๐ ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีหน้าที่กระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง ... (๙) ให้สัมปทานในการสร้างหรือขยายทางพิเศษ ต่ออายุสัมปทาน หรือเพิกถอนสัมปทาน เป็นต้น

ส่วนการหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่ดูแลตามกฎหมาย การจะให้สิทธิแก่เอกชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง จะต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทาน (หรืออาจเรียกเป็นอย่างอื่นแต่มีความหมายเช่นเดียวกัน) จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับกิจการสาธารณูปโภค ดังนั้น หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาได้รับสัมปทานจากรัฐไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือการหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ หรือเข้าไปแทรกแซง หรือใช้อิทธิพลของการเป็นสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ตนเองหรือช่วยเหลือบุคคลให้ได้รับสัมปทานในกิจการที่กล่าวมาแล้ว ถือว่าเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒. การห้ามเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่เป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ซึ่งกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) ต้องเป็นกิจการที่ผูกขาดโดยรัฐ และเป็นกิจการที่ห้ามเอกชนดำเนินการเว้นแต่ได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐหรือได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการนั้นตามกฎหมายโดยเอกชนมีเอกสิทธิ์หรือสิทธิผูกขาดในกิจการชนิดใดชนิดหนึ่งของรัฐ และสินค้าที่ผลิตหรือการให้บริการที่ได้จากกิจการนั้นเอกชนจะเสนอขายให้แก่ประชาชนหรือเสนอขายแก่รัฐหรือหน่วยงานเจ้าของกิจการก็ได้ โดยได้รับคำตอบแทนตามข้อตกลงหรือสัญญาระหว่างเอกชนกับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของกิจการนั้น กิจการอันมีลักษณะผูกขาด ได้แก่ กิจการสาธารณูปโภค กิจการขนส่งมวลชน กิจการทางพิเศษ กิจการเกี่ยวกับทรัพยากรสาธารณะหรือทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

สำหรับหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจอนุญาตหรือให้สัมปทานแก่เอกชนตามข้อ ๑ หรือการเป็นคู่สัญญากับเอกชนตามข้อ ๒ นั้น หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่จะเรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐ ส่วนรัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ

- (ก) เป็นองค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ
- (ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ
- (ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ และ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ และ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(จ) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ และ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

๓. การเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเป็นคู่สัญญา กับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งในการเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) นั้น แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเอกชนจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งการเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเอกชนจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิต่างก็เป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) เพราะผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงและควบคุมการบริหารงานของบริษัทรวมทั้งได้รับประโยชน์เป็นเงินปันผลตามสัดส่วนของการถือหุ้น ส่วนผู้ถือหุ้นบุริมสิทธินอกจากจะมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้วยังมีสิทธิได้รับเงินปันผลเพิ่มเติม หลังจากที่ได้ออกเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญแล้วยังมีเงินเหลืออยู่ ซึ่งหากให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถือหุ้นดังกล่าวได้ ก็อาจเป็นแรงจูงใจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาคำเนินถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมในกรณีที่ต้องตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหุ้นส่วนบริษัทที่ตนถือไว้อยู่ ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ถือหุ้นกู้ในบริษัทมหาชนจำกัดถือว่าเป็นผู้ให้บริษัทกู้แล้วย่อมไม่มีสิทธิเข้าประชุมและออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น และแม้บริษัทมหาชนจำกัดจะประกอบการค้าขายขาดทุน ผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิได้รับคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย หรือเมื่อมีการชำระบัญชียกเลิกบริษัท ผู้ชำระบัญชีจะต้องชำระเงินคืนให้ผู้ถือหุ้นกู้จนครบถ้วนเสียก่อน เงินที่เหลือจึงจะนำมาชำระคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ การถือหุ้นกู้จึงไม่มีเหตุจูงใจที่จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๔. การไม่เป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ ทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ได้บัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ใช้สื่อมวลชนจากการที่ตนเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นเป็นประโยชน์ในทางการเมือง รวมทั้ง เพื่อให้สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระทำหน้าที่สื่อมวลชนได้อย่างเป็นกลางที่แท้จริงในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและสังคม โดยไม่ถูกรองบงำหรือชี้นำจากผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางการเมือง ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ได้หมายความรวมถึงการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ได้ให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาสามารถบริหารกิจการสื่อมวลชนดังกล่าวได้ ทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

กรณีตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นบทบัญญัติอยู่ในส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็น การขัดกันแห่งผลประโยชน์และอยู่ในหมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มีปัญหาต้องพิจารณาว่า เป็นกรณีต้องห้ามโดยเด็ดขาดหรือไม่ การกระทำที่เป็นประเด็นให้พิจารณาตามความเห็นของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นกรณีการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน จากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ซึ่งการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น สามารถกระทำได้ทั้งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน และในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัททั่วไป ที่ไม่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือไม่ได้เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะดังกล่าวก็ได้ ตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญไม่ได้ห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน

หรือบริษัททั่วไปไว้ แตกต่างจากกรณีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ บัญญัติห้ามไว้เป็นการเฉพาะว่าต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัททั่วไปด้วย เพราะถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะดังกล่าวนั้น นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องห้ามมิให้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นเช่นกันอยู่แล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ที่ให้นำมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับด้วย เฉพาะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้น ที่อยู่ในบังคับ มาตรา ๒๖๙ และถ้าเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัททั่วไปอยู่ก่อน ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ก็ต้องไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ (ร้อยละ ๕) แสดงว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้ห้ามโดยเด็ดขาดเฉพาะกรณี เป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัททั่วไปเท่านั้น และได้บัญญัติวิธีการแก้ปัญหาไว้ด้วย ในกรณีนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากรัฐเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นนั้นต่อไปต้องแจ้ง ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับตำแหน่ง และให้โอนหุ้นดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น อันเป็นการป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นบทบัญญัติที่ห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็น คู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนโดยเด็ดขาดและเคร่งครัด อันเป็นเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการป้องกันมิให้มีการกระทำ ๒ อย่างที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์พร้อมกัน หรือในเวลาเดียวกัน กล่าวคือต้องไม่กระทำการอย่างหนึ่งอันเป็นการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ในขณะที่ในเวลาเดียวกันกับการกระทำอีกอย่างหนึ่ง ด้วยการเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะ เป็นการผูกขาดตัดตอนในขณะเดียวกัน โดยไม่จำกัดจำนวนหุ้นมากหรือน้อยก็เป็นการกระทำต้องห้ามทั้งสิ้น การห้ามเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา ในลักษณะดังกล่าว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม บัญญัติไว้โดยเคร่งครัดว่า ให้นำความใน (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตร โดยรัฐธรรมนูญให้รวมทั้งบุตรที่บรรลุนิติภาวะหรือไม่ด้วย แตกต่างจากมาตรา ๒๖๙ วรรคสาม ที่ให้นำบทบัญญัติมาตรานี้มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเท่านั้น ฉะนั้นถ้าเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นมาก่อนต้องไม่คงไว้หรือต้องโอนจำหน่าย

ไปทั้งหมดสถานเดียวและโดยพลัน กล่าวคืออาจแสดงออกให้เห็นว่าไม่ต้องการเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นดังกล่าวต่อไปแล้ว ด้วยการพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีไปว่ามีการจำหน่ายจ่ายโอนหรือสละสิทธิหรือแสดงเจตนาจำหน่ายจ่ายโอนหรือสละสิทธิไปเสียหรือไม่ ทั้งนี้ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันดำรงตำแหน่ง ตามระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หรือหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มิฉะนั้น ย่อมเป็นการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๖ (๖) หรือมาตรา ๑๑๙ (๕) และต้องสิ้นสุดลงเมื่อมีการกระทำอันต้องห้ามขณะที่เข้าดำรงตำแหน่งในเวลาเดียวกัน

สำหรับประเด็นปัญหาการรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐหรือการเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีมิใช่เป็นเพียงการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นที่การดำเนินกิจการกระทำผ่านห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทอันเป็นนิติบุคคลแต่อย่างใด แต่เป็นกรณีห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา กระทำการขณะเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งแล้ว ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งกรณีเป็นปัญหาต่อบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินกิจการของตนเองโดยตรงหรือโดยอ้อมในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะดังกล่าว แต่ถ้าเป็นกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันเป็นการดำเนินการของตนเองโดยตรงดังกล่าวข้างต้นอยู่ก่อนดำรงตำแหน่งแล้ว แม้มิใช่ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๐๒ หรือสมัครรับเลือกตั้งหรือได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา ๑๑๕ ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์แล้ว ย่อมเป็นกรณีที่ต้องห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ดำเนินกิจการของตนในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะดังกล่าว อันเป็นการรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐต่อไปเช่นเดียวกับขณะดำรงตำแหน่ง ถือว่าการดำเนินกิจการนั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมย่อมเป็นการกระทำต้องห้ามขณะดำรงตำแหน่งในเวลาเดียวกันแล้ว

ส่วนกรณี มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) เป็นกรณีที่ต้องไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้าม ตามมาตรา ๔๘ นั้น ตามมาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในส่วนที่ ๗ เกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน และอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย แสดงว่ารัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของชนชาวไทย อันเป็นหลักการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย เฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน โดยบทบัญญัติในส่วนที่ ๗ มาตรา ๔๖ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการ สื่อมวลชนได้รับความคุ้มครองให้มีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของรัฐ และข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐก็มีเสรีภาพเช่นเดียวกัน ซึ่งนอกจากได้บัญญัติไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงไว้แล้ว ในมาตรา ๔๘ ยังบัญญัติห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการ สื่อมวลชน ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน โดยที่มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอยู่ใน หมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รัฐธรรมนูญจึงมีเจตนารมณ์มิให้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชน ถูกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทรกแซงหรือครอบงำการเสนอข่าว หรือแสดงความคิดเห็น อันเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน ย่อมเป็นการห้ามโดยเด็ดขาดและเคร่งครัด กล่าวคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่เป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อมวลชนหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน โดยไม่จำกัดจำนวนหุ้นมากหรือน้อย และไม่ต้องคำนึงว่าจะจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการ สื่อมวลชนมาก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา เป็นกรณีที่ต้องไม่คงไว้ หรือโอนจำหน่ายไปสถานเดียวและโดยพลันเช่นกัน

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เฉพาะกรณีการกระทำที่เป็นการดำเนินการโดยวิธีการอื่น ไม่ใช่กรณีเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้น แต่เป็นการดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมเท่านั้น ที่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงต่อไปว่าเป็นการกระทำที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าว ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว หรือไม่ เช่น การเป็นผู้ดำรง ตำแหน่งใดในกิจการดังกล่าว เป็นต้น กรณีเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อสารมวลชน ย่อมเป็นการกระทำอันเป็นการต้องห้ามโดยตรงตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ทั้งสิ้น สมาชิกภาพ

ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องสิ้นสุดตามมาตรา ๑๐๖ (๖) หรือมาตรา ๑๑๙ (๕) และต้องสิ้นสุดลงเมื่อมีการกระทำอันต้องห้ามขณะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ในเวลาเดียวกัน

กรณีคู่สมรสหรือบุตรทั้งที่บรรลุนิติภาวะแล้วหรือยังไม่บรรลุนิติภาวะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม ที่อยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๔) ด้วยนั้น ต้องห้ามมิให้กระทำการทั้งในกรณีเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หรือเข้ามาเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือการรับ หรือแทรกแซง หรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมและเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อสารมวลชน เช่นเดียวกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กล่าวคือ กรณีเป็นการกระทำต้องห้ามของคู่สมรส และบุตร ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งนั้น เนื่องจากโอกาสที่จะเกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์มีมากและง่าย ทั้งยังเป็นผู้มีส่วนได้เสียต่อกันตามกฎหมายครอบครัว และมรดก จึงเป็นการห้ามกระทำโดยเคร่งครัด ไม่จำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่าเป็นการดำเนินการ ในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ให้กระทำการด้วยหรือไม่ แตกต่างกับกรณีบุคคลอื่นเป็นผู้กระทำทั้งก่อนและขณะดำรงตำแหน่งที่ต้องห้าม ในกรณีดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ให้กระทำการตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม

ในกรณีคู่สมรสและบุตรเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หรือเป็นเจ้าของกิจการ หรือถือหุ้นในกิจการสื่อสารมวลชนอยู่ก่อนการดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา อันเป็นกรณีที่คู่สมรสและบุตรเป็นผู้ดำเนินการ โดยตรงอยู่ก่อนแล้ว การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ยังไม่เกิดขึ้นในขณะนั้น คู่สมรส และบุตรย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ที่จะประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพของตนต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของคู่สมรส และบุตรเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าดำรงตำแหน่งแล้ว จะกระทำได้ แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และกรณีดังกล่าวนี้

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ บัญญัติให้การบังคับใช้หรือตีความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสามนั้นต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพคู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา เช่นเดียวกับกรณีของบุคคลอื่นด้วย กล่าวคือ การประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพดังกล่าวข้างต้น ของคู่สมรสและบุตรต่อไปนั้นต้องมีใช้การดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับ มอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ให้กระทำการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม มิฉะนั้นย่อมเป็นการกระทำต้องห้าม ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่ต้องพิจารณา เป็นรายกรณีไป

สำหรับประเด็นที่ผู้ถูกร้องหรือคู่สมรสและบุตรเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ นั้น บริษัทดังกล่าว จะเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น จะได้พิจารณาวินิจฉัยเป็นรายบริษัทไปดังนี้

(๑) บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อ บริษัท ซี พี เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด และได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด และได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ บริษัท ฯ ได้ทำสัญญากับ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือ ทศท. ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ตามสัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุนขยายบริการโทรศัพท์ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ มีกำหนด ระยะเวลา ๒๕ ปี นับแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ โดย ทศท. ตกลงให้บริษัทมีสิทธิใช้ครอบครอง และหาผลประโยชน์จากอุปกรณ์ในระบบขยายบริการโทรศัพท์พื้นที่เขตโทรศัพท์นครหลวงจำนวนสองล้านเลขหมาย และบริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยังมีการลงทุนในบริษัทย่อยอีก เช่น การลงทุน ในบริษัท ทู มูฟ จำกัด ซึ่งมีสัญญาให้ดำเนินการบริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูล่าร์ กับการสื่อสาร แห่งประเทศไทย หรือ กสท. การลงทุนในบริษัท ทู วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีสัญญาร่วม ดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (ระบบผ่านดาวเทียมและระบบเคเบิล) กับ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) การประกอบกิจการของบริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นการประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ซึ่งประกาศดังกล่าว กำหนดบริการโทรศัพท์เป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายทางสาย ประกอบกับนายประสิทธิ์ ประพัฒมงคลการ ได้มีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลว่า บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทาน และเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติและอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการประกอบ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบ กิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒) บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ คอนกรีตผสมเสร็จ ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ทำเหมืองแร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรม ปูนซีเมนต์ ที่จังหวัดสระบุรี รวม ๕๕ แปลง เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมือง ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตร เพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนดและมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมทำเหมืองแร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้อง พิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือไม่

(๓) บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และไอน้ำ ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ สัมปทานมีกำหนดอายุ ๑๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้ลงนามในสัมปทาน แต่ต่อมาพระราชบัญญัติ การประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี และเป็นธรรม ในการประกอบกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค และให้มี คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำกับดูแลกิจการพลังงานมิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยมิชอบ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงมีผลให้กิจการไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภค

ที่ห้ามมิให้บุคคลประกอบกิจการเว้นแต่ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นอันยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ได้รับใบอนุญาตผลิตไฟฟ้า เลขที่ กกพ. ๐๑-๑ (๓)/๕๒-๐๒๘ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแล้ว บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มีประเด็นพิจารณาต่อไปว่า บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า การประกอบกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้เป็นกิจการที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้ควบคุมดูแลมิให้มีการผูกขาดในกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค เอกชนรายใดมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ก็สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ กิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติจึงมิได้เป็นกิจการที่มีการผูกขาดแต่อย่างใด ประกอบกับตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายอติลักษณ์ อรรถาพิช รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่า ในปัจจุบันมีบริษัทประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจำนวน ๓๐๗ บริษัท การที่บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) เป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจแต่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นคู่สัญญากันดังกล่าวต่างมีอิสระที่จะแสดงเจตนาซื้อขายต่อกันหรือไม่ก็ได้ ไม่มีกฎหมายหรือเงื่อนไขตามกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้าต่อกัน ดังนั้น บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๔) บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ด้วยการเป็นผู้ผลิตสารเอทีลินและโพรพิลีน ซึ่งรวมกันเรียกว่า โอลิฟินส์ จำหน่ายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ บริษัท ฯ ได้รับสัมปทานประกอบกิจการประปาจากกระทรวงมหาดไทย (ต่อมา เป็นอำนาจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เป็นเวลา ๑๕ ปี และได้รับการต่ออายุ สัญญาสัมปทานประกอบกิจการอีกเป็นเวลา ๕ ปี (สัญญาสิ้นสุดในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓) กิจการประปาดังกล่าวให้บริการประปา ในเขตกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ซึ่งกิจการประปาเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค ห้ามมิให้ บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทาน จากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๕) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทาน จากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๕) บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการในรูปของบริษัทลงทุน (Holding Company) โดยถือหุ้น ร้อยละ ๙๙.๙๙ ทั้งในบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด ซึ่งบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้า จากกระทรวงมหาดไทย ตามสัญญา ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ อายุสัมปทาน ๒๕ ปี และใบอนุญาต ให้ผลิตพลังงานควบคุมจากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ส่วนบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงพลังงาน ตามสัญญา ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ อายุสัมปทาน ๕ ปี และใบอนุญาตให้ผลิตพลังงานควบคุม จากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ การรับสัมปทาน ประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรี พลังงาน จำกัด เป็นผลให้บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งถือหุ้นในบริษัททั้งสอง ถึงร้อยละ ๙๙.๙๙ จึงเป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากกระทรวงมหาดไทยโดยทางอ้อมด้วย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริม ให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ในการประกอบกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค และให้มีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำกับดูแลกิจการพลังงานมิให้มีการใช้อำนาจผูกขาด

โดยมิชอบ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงมีผลให้กิจการไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภคที่ห้ามมิให้บุคคลประกอบกิจการเว้นแต่ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นอันยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๑๕๔ ให้ผู้ประกอบกิจการพลังงานที่ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเข้าข่ายเป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกิจการพลังงานได้ต่อไป และให้มายื่นคำขอรับใบอนุญาตบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า การประกอบกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้เป็นกิจการที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้ควบคุมดูแลมิให้มีการผูกขาดในกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค เอกชนรายใดมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ก็สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ กิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติจึงมิได้เป็นกิจการที่มีการผูกขาดแต่อย่างใด ประกอบกับตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายอติลักษณ์ อรรถาพิช รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่า ในปัจจุบันมีบริษัทประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำนวน ๓๐๗ บริษัท การที่บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ลงทุนในบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด และแม้ว่าบริษัททั้งสองมีสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นคู่สัญญากันดังกล่าวต่างมีอิสระที่จะแสดงเจตนาซื้อขายต่อกันหรือไม่ก็ได้ ไม่มีกฎหมายหรือเงื่อนไขตามกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้าต่อกัน ดังนั้น บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๖) บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นคู่สัญญากับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย หรือ กทพ. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ในการก่อสร้างระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ (ศรีรัช) ตามสัญญาโครงการระบบทางด่วน ขั้นที่ ๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๑ โดยมีข้อกำหนดในสัญญาว่า บริษัท ฯ เป็นผู้ดำเนินการออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารงานทางด่วน และมีสิทธิเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าผ่านทางกับผู้ใช้งาน และนำเงินที่เก็บมานั้นมาแบ่งกันระหว่าง กทพ. กับบริษัท ฯ มีกำหนดระยะเวลา ๓๐ ปี นอกจากนี้ กทพ. และ บริษัท ฯ ยังได้ทำสัญญาเพื่อการต่อขยายโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ (ส่วนดี) ตามสัญญา ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๐ สัญญาที่จัดทำขึ้นระหว่าง กทพ. กับบริษัท ฯ จึงเป็นสัญญาสัมปทาน ที่ กทพ. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่ก่อสร้างทางพิเศษหรือทางด่วน ตามพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๘ ได้มอบหมายให้เอกชนจัดทำทางด่วนเพื่อเป็นทางเลือกในการสัญจรไปมาและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอันเป็นการให้บริการสาธารณะโดยการให้สัมปทานตามมาตรา ๙ รวมทั้งยังเป็นสัญญาที่เอกชนเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ และเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๗) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อ บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) โดยบริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ของบริษัท ซินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด และได้เป็นผู้รับโอนการดำเนินงานตามสัญญาดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) กับบริษัท ซินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด ตามสัญญาลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ มีระยะเวลาให้สิทธิดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศกำหนด ๓๐ ปี โดยกระทรวงตกลงจะคุ้มครองสิทธิในการดำเนินการและการให้บริการวงจรรดาวเทียมของบริษัท โดยไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาดำเนินการแข่งขันและจัดให้ผู้ใช้งานจรรดาวเทียมและสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินใช้วงจรรดาวเทียมของบริษัทมีกำหนดระยะเวลา ๘ ปี และในปัจจุบันบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้เป็นคู่สัญญากับรัฐใช้ทรานสปอนเดอร์ (Transponder) เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นต้น การประกอบกิจการของบริษัท เป็นการประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม

พ.ศ. ๒๕๕๔ และพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ซึ่งประกาศดังกล่าว กำหนดให้ กิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศเป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทกิจการโครงข่ายคลื่นความถี่ ประกอบกับเมื่อพิจารณาสัญญาที่บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้รับให้ดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสาร ภายในประเทศโดยกระทรวงคมนาคมให้ความคุ้มครองไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาดำเนินกิจการแข่งขันสัญญาดังกล่าว เป็นสัญญาสัมปทานที่ให้เอกชนมีสิทธิพิเศษหรือได้รับความคุ้มครองมิให้มีการประกอบกิจการแข่งขัน ดาวเทียมสื่อสารอันเป็นกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนด้วย บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐและเป็นผู้สัญญากับรัฐในกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๘) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือ ปตท. เป็นบริษัท ฯ ที่แปรสภาพจากการปิโตรเลียม แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจมาเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยภาครัฐยังคงสัดส่วนถือหุ้นในบริษัท ฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ปตท. เป็นบริษัท ที่ประกอบกิจการปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติรวมถึงธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจปิโตรเลียม นอกจากนี้ ปตท. ยังลงทุนหรือถือหุ้นในบริษัทย่อยซึ่งเป็นบริษัทลูกของ ปตท. อีกหลายบริษัท เช่น การถือหุ้น ในบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ร้อยละ ๖๕.๔๒ การถือหุ้นในบริษัท ปตท. เคมีคอล จำกัด (มหาชน) ร้อยละ ๔๙.๑๖ การถือหุ้นในบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ร้อยละ ๓๖.๖๘ เป็นต้น เมื่อพิจารณาการถือหุ้นของ ปตท. ในบริษัท ปตท. สำรวจและผลิต ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวนร้อยละ ๖๕.๔๒ ซึ่งเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมด ประกอบกับ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากระทรวง พลังงานเพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติภายในประเทศ จึงทำให้ ปตท. มีอำนาจ ในการบริหารงานหรือครอบงำการดำเนินงานหรือการประกอบกิจการของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิต ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ โดยทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า บริษัท ฯ เป็นผู้สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๙) บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนกับ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือ ทศท. ต่อมาได้แปรสภาพเป็นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ขยายบริการโทรศัพท์ ๑ ล้านเลขหมายในเขตโทรศัพท์ภูมิภาค โดยบริษัท ฯ เป็นผู้ลงทุนจัดหา ติดตั้ง ควบคุม ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบ ส่วน ทศท. เป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชน และมีสิทธิใช้ ครอบครอง และได้รับประโยชน์จากการใช้อุปกรณ์ตามสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนขยายบริการ โทรศัพท์ ๑ ล้านเลขหมาย ในเขตโทรศัพท์ภูมิภาค ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ โดยมีการกำหนด ระยะเวลา ๒๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ หรือ วันที่ ทศท. ได้รับมอบอุปกรณ์ ในระบบงวดแรกจากบริษัทแล้วแต่วันใดจะถึงกำหนดก่อน การประกอบกิจการโทรศัพท์เป็นการประกอบ กิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดลักษณะ และประเภทของกิจการโทรคมนาคม ซึ่งประกาศดังกล่าวกำหนดให้บริการโทรศัพท์เป็นกิจการโทรคมนาคม ประเภทโครงข่ายทางสาย อีกทั้ง นายประสิทธิ์ ประพัฒน์มงคลการ ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ ได้มีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลว่า บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทานและเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการ โทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๐) บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) หรือ ปตท.สผ. ประกอบกิจการธุรกิจเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งในการสำรวจ หรือผลิตปิโตรเลียม ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๓ ได้บัญญัติให้ปิโตรเลียม เป็นของรัฐ ผู้ใดสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในที่ดินไม่ว่าที่นั้นเป็นของตนเองหรือของบุคคลอื่น ต้องได้รับ สัมปทาน ปตท.สผ. ได้รับสัมปทานจากกระทรวงพลังงาน (เดิมเป็นอำนาจของกระทรวงอุตสาหกรรม) สำรวจและผลิตปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติภายในประเทศ รวม ๑๖ โครงการ เช่น โครงการบงกช ตามสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ ๓/๒๕๑๕/๗ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ โครงการยูโนแคล ๓ ตามสัมปทานเลขที่ ๑/๒๕๑๕/๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๓ โครงการไพลิน ตามสัมปทาน ปิโตรเลียมเลขที่ ๑/๒๕๒๙/๓๓ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๗ เป็นต้น ปตท.สผ. จึงเป็นบริษัท

ที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า บริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๑๑) บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทลงทุน (Holding Company) ด้วยการถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักในการผลิตไฟฟ้าและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า รวมถึงธุรกิจหลักทางด้านพลังงาน ทั้งในส่วนของ การเดินเครื่อง บำรุงรักษา วิศวกรรม และก่อสร้างโรงไฟฟ้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศ บริษัท ฯ ได้ก่อตั้งโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน จำกัด เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๗ ปัจจุบัน กฟผ. ได้ถือหุ้นในบริษัท ฯ ร้อยละ ๒๕.๔๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด บริษัท ฯ ได้รับโอนกิจการบริษัท ผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด และบริษัท ผลิตไฟฟ้าขอนแก่น จำกัด โดยถือหุ้นในแต่ละบริษัทร้อยละ ๙๙.๙๙ ซึ่งบริษัท ผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทยตามสัญญาลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๗ และบริษัท ผลิตไฟฟ้าขอนแก่น จำกัด ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ตามสัญญาลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เป็นผลให้บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นร้อยละ ๙๙.๙๙ ของบริษัททั้งสองดังกล่าว จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากกระทรวงมหาดไทยโดยทางอ้อมด้วย

แต่ต่อมาพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ในการประกอบกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค และให้มีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำกับดูแลกิจการพลังงาน มิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยมิชอบ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงมีผลให้กิจการไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภค ที่ห้ามมิให้บุคคลประกอบกิจการเว้นแต่ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นอันยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๑๕๔ ให้ผู้ประกอบกิจการพลังงานที่ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเข้าข่ายเป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกิจการพลังงานได้ต่อไป

และให้มายื่นคำขอรับใบอนุญาต ซึ่งบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ได้รับใบอนุญาตผลิตไฟฟ้า เลขที่ กกพ ๐๑-๑/๕๒-๓๐ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแล้ว บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า การประกอบกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้เป็นกิจการที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้ควบคุมดูแลให้มีการผูกขาดในกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค เอกชนรายใดมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ก็สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน จากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ กิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติจึงมิได้เป็นกิจการที่มีการผูกขาดแต่อย่างใด ประกอบกับตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายอติลักษณ์ อรรถาพิช รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่า ในปัจจุบันมีบริษัทที่ประกอบกิจการพลังงานในลักษณะเดียวกับบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๐๗ บริษัท การที่บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ แทนบริษัท ผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ นั้น แต่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นคู่สัญญากันดังกล่าวต่างมีอิสระที่จะแสดงเจตนาซื้อขายต่อกันหรือไม่ก็ได้ ไม่มีกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไข ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้าต่อกัน ดังนั้น บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๑๒) บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดทำระบบขนส่งมวลชนซึ่งรวมถึงตัวรถราง ให้เป็นทางเลือกแทนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการสัญจรไปมาในเขตกรุงเทพมหานคร ตามสัญญาสัมปทานระบบขนส่งมวลชน กทม. ลงวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕ สัญญาแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘ และครั้งที่ ๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๘ กิจการระบบขนส่งมวลชนซึ่งรวมถึงตัวรถราง จึงเป็น

กิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคการรกราง และเป็นกิจการที่ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการ
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๒) และข้อ ๔ ของประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ
จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน
หรือไม่

(๑๓) บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (เดิมชื่อ บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์
เซอร์วิส แอนด์ อินเวสเมนต์ จำกัด) ประกอบกิจการเป็นบริษัทลงทุนโดยจะเป็นการลงทุนผ่านทาง
บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัทถือหุ้นร้อยละ ๔๒.๖๑ บริษัท ไทยคม
จำกัด (มหาชน) บริษัทถือหุ้น ร้อยละ ๔๑.๑๔ บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
บริษัทถือหุ้น ร้อยละ ๓๙.๒๑ และบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) บริษัทถือหุ้นร้อยละ ๕๒.๙๒
ในการลงทุนดังกล่าว บริษัท ฯ แยกเป็นการลงทุนใน ๓ สายธุรกิจหลัก คือ ๑) การลงทุนในสายธุรกิจ
โทรคมนาคมไร้สายภายในประเทศ ๒) การลงทุนในสายธุรกิจดาวเทียมและธุรกิจต่างประเทศ และ
๓) การลงทุนในสายธุรกิจสื่อและโฆษณา การที่บริษัท ฯ ลงทุนในบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน)
ซึ่งประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ
โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่
๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งกิจการวิทยุโทรทัศน์ ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม
ประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ การที่บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลงทุนหรือถือหุ้น
ในบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เกินกว่าร้อยละ ๕๐ จึงเป็นการถือหุ้นโดยทางอ้อมในบริษัท
ประกอบกิจการโทรคมนาคม บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการ
โทรคมนาคมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๔) บริษัท ผู้จัดการ จำกัด ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด
(มหาชน) ประกอบกิจการผลิตหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์และนิตยสาร

ผู้จัดการ การประกอบกิจการของบริษัท ฯ เป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า สิ่งพิมพ์ ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไปมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึง นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ที่เรียกชื่ออย่างอื่นทำนองเดียวกัน จึงเป็นบริษัท ที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๕) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาให้ดำเนินการ ให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือ กสท. เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ มีกำหนดระยะเวลา ๑๕ ปี โดย กสท. อนุญาตให้บริษัทแต่ผู้เดียวเป็นผู้ดำเนินการให้บริการ วิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ต่อมาได้มีการแก้ไขสัญญาอีกหลายครั้ง จนครั้งที่ ๓/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ได้มีการขยายระยะเวลาการให้บริการเป็น ๒๗ ปี (ครบกำหนดวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑) การประกอบกิจการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ เป็นการประกอบกิจการ โทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติ องค์ก่การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม ประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่หรือโครงข่ายวิทยุคมนาคมเชื่อมโยง บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๖) บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่าย หนังสือพิมพ์ รวมทั้งยังประกอบกิจการด้านต่าง ๆ คือ ๑) ด้านสื่อกระจายภาพและสื่อกระจายเสียง โดยดำเนินงานสถานีข่าวเนชั่นแซนแนลผลิตรายการเพื่อออกอากาศในสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ๒) ด้านกิจการหนังสือพิมพ์โดยผลิตหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ คมชัดลึก ๓) ด้านการพิมพ์ และ ๔) ด้านกิจการอื่น ๆ เช่น การเป็นตัวแทนขายโฆษณา การประกอบกิจการของบริษัทเป็นการประกอบกิจการ วิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการประกอบกิจการวิทยุและโทรทัศน์ ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม ประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ และพระราชบัญญัติจดทะเบียนการค้า พ.ศ. ๒๕๕๐ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๗) บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) หรือ อสมท. ได้จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในรูปแบบบริษัทมหาชนจำกัด เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ด้วยการแปลงสภาพจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกิจการเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน โดยมีสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุเป็นของตัวเอง ได้แก่ สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงและสำนักข่าวไทย นอกจากนี้ อสมท. ยังดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทลงทุนในบริษัทย่อยด้านผลิตรายการและสารคดีโทรทัศน์ ตลอดจนร่วมดำเนินกิจการกับผู้ประกอบการเอกชนอื่น ๆ ภายในสัญญาาร่วมดำเนินกิจการและรับรายได้ในรูปแบบของการตอบแทนตามสัญญาาร่วมดำเนินกิจการ เมื่อพิจารณาการประกอบกิจการของ อสมท. แล้ว เป็นการประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการบริการรับ-ส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๘) บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจหลักเป็นบริษัทลงทุน (Holding Company) ในบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในบริษัทย่อย เช่น

การลงทุนในบริษัท อควิเมนต์ จำกัด ประกอบกิจการให้บริการสื่อสารไร้สาย ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว ร้อยละ ๑๐๐ หรือการลงทุนในบริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ต จำกัด ประกอบกิจการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่าง ๆ ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว ร้อยละ ๖๕ เป็นต้น ซึ่งบริษัทดังกล่าวทั้งสองได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม จากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การประกอบกิจการของบริษัททั้งสองเป็นการประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ซึ่งประกาศดังกล่าวกำหนดให้การบริการสื่อสารไร้สายและบริการด้านอินเทอร์เน็ตเป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ และพหุสื่อหรือสื่อผสม บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ในฐานะเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่และถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๕๐ จึงมีอำนาจบริหารและครอบงำในการประกอบกิจการของบริษัททั้งสอง จึงถือได้ว่า บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยทางอ้อม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๑๙) บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงพลังงาน ตามสัญญาลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง แต่ต่อมาพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ในการประกอบกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค และให้มีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำกับดูแลกิจการพลังงาน มิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยมิชอบ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงมีผลให้กิจการไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภค ที่ห้ามมิให้บุคคลประกอบกิจการเว้นแต่ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นอันยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับ

ใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ได้รับอนุญาตผลิตไฟฟ้า เลขที่ กกพ. ๐๑-๑ (๓)/๕๒-๐๓๔ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ จากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแล้ว บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า การประกอบกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้เป็นกิจการที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้ควบคุมดูแลมิให้มีการผูกขาดในกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค เอกชนรายใดมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ก็สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ กิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติจึงมิได้เป็นกิจการที่มีการผูกขาดแต่อย่างใด ประกอบกับตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายอติลักษณ์ อรรถาพิช รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่า ในปัจจุบันมีบริษัทประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจำนวน ๓๐๗ บริษัท การที่บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) เป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจแต่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นคู่สัญญากันดังกล่าวต่างมีอิสระที่จะแสดงเจตนาซื้อขายต่อกันหรือไม่ก็ได้ ไม่มีกฎหมายหรือเงื่อนไขตามกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นคู่สัญญาซื้อขายไฟฟ้าต่อกัน ดังนั้น บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๐) บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้ได้รับสัมปทานโครงการระบบรถไฟฟ้ามหานครสายเฉลิมรัชมงคล โดยบริษัท ฯ เป็นผู้ออกแบบผลิต จัดหา ติดตั้ง ทดสอบและใช้อุปกรณ์งานระบบ เพื่อดำเนินการบำรุงรักษาระบบรถไฟฟ้า โดยบริษัท ฯ ได้ทำสัญญากับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ รฟม. เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ โดยบริษัท ฯ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจัดเก็บรายได้ค่าโดยสาร การพัฒนาเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการโฆษณา และการให้เช่าพื้นที่ในโครงการเป็นระยะเวลา ๒๕ ปี (ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๗๒) เมื่อพิจารณาสัญญาที่บริษัท ฯ ทำกับ รฟม. แล้วเห็นว่าการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกิจการรถไฟฟ้าและธุรกิจอื่นเพื่อประโยชน์แก่ รฟม. และประชาชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าตามมาตรา ๗ (๓) และมีอำนาจให้สัมปทานกิจการรถไฟฟ้าทั้งหมดหรือบางส่วนแก่เอกชน ตามมาตรา ๙ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สัญญาระหว่างบริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับ รฟม. จึงเป็นสัญญาสัมปทานให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในกิจการรถไฟฟ้า บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๒๑) บริษัท พี.ที.เอ. คอนสตรัคชั่น จำกัด ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างและทำเหมืองแร่ ได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) จากกระทรวงอุตสาหกรรม ที่อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แปลง เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตรเพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนดและมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท พี.ที.เอ. คอนสตรัคชั่น จำกัด ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๒๒) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจหลักเป็นบริษัทลงทุน (Holding Company) โดยลงทุนในบริษัทย่อยต่าง ๆ ที่บริษัท ฯ ได้โอนกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซิเมนต์ แต่บริษัท ฯ ยังคงมีประทานบัตรที่ได้รับจากกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน ๔๙ แปลง และใบอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติจากกรมป่าไม้ ในกรณีที่ทำเหมืองหินปูนอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งยังคงเป็นชื่อของบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) อยู่บางส่วน เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคล

หรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตรเพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนด และมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมทำเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถึงแม้จะโอนกิจการให้กับบริษัทย่อย แต่บริษัทย่อยยังคงใช้ประทานบัตรที่บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับจากกระทรวงอุตสาหกรรม บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) จึงเข้าข่ายเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า บริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๒๓) บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่าย วัสดุก่อสร้าง ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ในการทำเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน ๓๕ แปลง ที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔ แปลง และได้รับประทานบัตรการทำเหมืองแร่เพื่อทำหินอุตสาหกรรม เพื่อการก่อสร้าง ที่อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี อีก ๓ แปลง เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมือง ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตร เพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนดและมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมทำเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์หรือเพื่อทำหิน อุตสาหกรรม จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๒๔) บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการแร่ ถ่านหินและไฟฟ้า ได้รับประทานบัตร ทำเหมืองแร่ถ่านหินจากกระทรวงอุตสาหกรรม ที่อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน ๑๐ แปลง เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตรเพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนด

และมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมท่าเหมืองแร่ถ่านหิน จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า บริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๒๕) บริษัท ศิลาเมณีหินอ่อน จำกัด ประกอบกิจการท่าเหมืองแร่ ได้รับประทานบัตรท่าเหมืองแร่หินอ่อนจากกระทรวงอุตสาหกรรม ที่อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวน ๕ แปลง มีกำหนดระยะเวลา ๒๕ ปี (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๗ ถึงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๒) เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตรเพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนด และมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทาน การที่บริษัท ศิลาเมณีหินอ่อน จำกัด ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมท่าเหมืองแร่หินอ่อน จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าบริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๒๖) บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี ประกอบกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือ กสท. ถือหุ้นบริษัทร้อยละ ๑๖ และบริษัทได้ทำสัญญาดำเนินการให้บริการอินเทอร์เน็ต กับ กสท. ตามสัญญาลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยเป็นการให้บริการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้บริการกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเชิงพาณิชย์ เพื่อการติดต่อและใช้ระบบสารสนเทศร่วมกันเฉพาะบริการรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การอ่าน และบันทึกลงแผงข่าว และการประยุกต์ใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยสัญญาไม่มีกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดสัญญาจนกว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติให้เลิกบริษัท การประกอบกิจการบริการอินเทอร์เน็ตของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) เป็นการประกอบกิจการธุรกิจโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม

แห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการบริการอินเทอร์เน็ต ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทพหุสื่อหรือสื่อผสม จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๗) บริษัท อีคอนนิวส์ จำกัด ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์และนำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก โดยจัดทำหนังสือเป็นรูปแบบวารสารรายเดือนใช้ชื่อว่า “หนังสือพิมพ์อีคอนนิวส์” การประกอบกิจการของบริษัท ฯ เป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกันและออกหรือมีเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไปมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึง นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ที่เรียกชื่ออย่างอื่นทำนองเดียวกัน จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๘) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Telephone) ระบบ 900 MHz โดยได้รับอนุญาตจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือ ทศท. ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๓ มีอายุสัญญา ๒๕ ปี (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘) การประกอบกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าวของบริษัท เป็นการประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 900 MHz ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ หรือโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๒๙) บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) หรือ UCOM ได้ทำสัญญาดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมเฉพาะกิจระบบ Trunked Mobile กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือ กสท. ตามสัญญาลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ โดย กสท. ยินยอมให้บริษัท ฯ เป็นผู้ดำเนินการให้บริการตามสัญญานี้มีกำหนดระยะเวลา ๑๕ ปี โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่เปิดให้บริการ ซึ่งสัญญาฉบับนี้ได้หมดอายุเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ แล้ว การประกอบกิจการของบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) เป็นการประกอบกิจการธุรกิจโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการบริการวิทยุคมนาคม ประกาศดังกล่าวกำหนดให้กิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่ จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๓๐) บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการและจำหน่ายปูนซีเมนต์และได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ในการทำเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จำนวน ๑๐ แปลง เมื่อพิจารณาความหมายของ “ประทานบัตร” ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น ซึ่งเป็นการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับประทานบัตรเพื่อหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในขอบเขตที่กำหนดและมีสิทธิพิเศษหลายประการ จึงมีความหมายเช่นเดียวกับการได้รับสัมปทานการที่บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ทำเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ จึงเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า บริษัท ฯ เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่

(๓๑) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี การกลั่นน้ำมันและไฟฟ้า และได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จากกระทรวงอุตสาหกรรม (ปัจจุบันได้ออนประทานบัตรให้บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดระยอง

เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ คดีถึงที่สุดแล้ว) การประกอบกิจการปิโตรเลียมการกลั่นน้ำมันของบริษัท ฯ มิใช่เป็นการสำรวจหรือผลิตตามพระราชบัญญัติปิโตรเคมี พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๓ บริษัท ฯ จึงประกอบกิจการกลั่นน้ำมันได้โดยไม่ต้องได้รับสัมปทานจากรัฐ ส่วนการประกอบกิจการไฟฟ้านั้นพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ในการประกอบกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค และให้มีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำกับดูแลกิจการพลังงานมิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยมิชอบ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงมีผลให้กิจการไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภคที่ห้ามมิให้บุคคลประกอบกิจการเว้นแต่ได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี ตามข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นอันยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ การประกอบกิจการพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๑๕๔ ให้ผู้ประกอบกิจการพลังงานที่ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเข้าข่ายเป็นผู้ประกอบที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกิจการพลังงานต่อไปและให้มายื่นคำขอรับใบอนุญาต บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่าการประกอบกิจการพลังงาน ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้เป็นกิจการที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้ควบคุมดูแลมิให้มีการผูกขาดในกิจการพลังงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้บริโภค เอกชนรายใดมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ก็สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ กิจการพลังงานจึงมิได้เป็นกิจการที่มีการผูกขาดแต่อย่างใด ประกอบกับตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของ นายอดิศักดิ์ อรรถาพิช รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่า ในปัจจุบันมีบริษัทประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำนวน ๓๐๗ บริษัท อีกทั้งตามการไต่สวนของศาลไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า

บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) มีสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) จึงมิใช่เป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

(๓๒) บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) (เดิมชื่อ บริษัท ซี.เอส. คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด) ได้ทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือ กสท. ให้บริการ รับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม ตามสัญญาลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๗ โดยมีกำหนดระยะเวลา ๒๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ลงนามในสัญญา แต่ กสท. ได้สงวนสิทธิในการที่จะดำเนินการให้บริการเอง หรืออนุญาตหรือทำความตกลงให้หน่วยงานหรือบุคคลอื่นดำเนินการให้บริการเช่นเดียวกันนี้ได้ ต่อมาได้มีการแก้ไขสัญญาอีกหลายครั้ง โดยมีการเพิ่มการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมนอกเหนือการให้บริการรับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์ผ่านดาวเทียมด้วย การประกอบกิจการของบริษัทจึงเป็นการประกอบกิจการโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการประกอบกิจการบริการรับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม และบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคมประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่และพหุสื่อหรือสื่อผสม ซึ่งนายประสิทธิ์ ประพัฒมงคลการ ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้มีบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลว่าบริษัท ฯ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม และตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลของนายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ กรรมการผู้จัดการบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) ได้ยืนยันว่า บริษัท ฯ ได้ถือหุ้นในบริษัท วัฏฏะ คลาสสิฟายด์ส จำกัด ร้อยละ ๖๐ ซึ่งประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ การที่บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท วัฏฏะ คลาสสิฟายด์ส จำกัด เกินกว่าร้อยละ ๕๐ จึงทำให้บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) มีอำนาจในการบริหารงานหรือครอบงำในการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ของบริษัท วัฏฏะ คลาสสิฟายด์ส จำกัด ดังนั้น จึงถือได้ว่า บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

(๓๓) บริษัท ทู วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) (เดิมชื่อ บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด) เป็นบริษัทประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง หรือส่งวิทยุโทรทัศน์และเคเบิลทีวี โดยการส่งหรือรับภาพด้วยคลื่นความถี่ โดยวิธีการแพร่กระจายไปในบรรยากาศหรือวิธีการใช้สาย หรือสื่อตัวนำไฟฟ้า และประกอบกิจการให้บริการด้านข่าวสาร ข่าวภาพ โทรพิมพ์ และประกอบกิจการให้บริการทางด้านวิทยุ ซึ่งในปัจจุบันบริษัท ฯ ได้ส่งสัญญาณออกอากาศทั้งหมด ๑๐๘ ช่องรายการ การประกอบกิจการของบริษัทที่มีการให้บริการรับ-ส่งภาพและเสียงด้วยคลื่นความถี่ จึงเป็นกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งการประกอบกิจการให้บริการรับ-ส่ง ภาพและเสียงด้วยคลื่นความถี่ ประกาศดังกล่าวกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม ประเภทโครงข่ายคลื่นความถี่จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

ประเด็นที่สาม การถือหุ้นของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตร ของผู้ถูกร้อง แต่ละรายเป็นการกระทำ อันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ ซึ่งจะได้พิจารณา วินิจฉัยเรียงลำดับไป ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และได้ขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะ ของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๒) ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม เป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๓) ผู้ถูกร้องที่ ๓ และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) จำนวน ๘,๑๐๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๑ แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงมิได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๓ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๔) ผู้ถูกร้องที่ ๔ โดยคู่สมรสได้ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔,๓๗๒ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๔ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๔ จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๔ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๕) ผู้ถูกร้องที่ ๕ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๕ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๕ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๕ จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๖) ผู้ถูกร้องที่ ๖ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๖๗๔ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงมิได้เป็นการกระทำ อันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๖ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๗) ผู้ถูกร้องที่ ๗ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๗ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๗ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมาย จากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๗ จึงมิได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๗ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๘) ผู้ถูกร้องที่ ๘ ถือหุ้นในบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๙๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ และเป็นคู่สัญญากับรัฐในกิจการอันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๘ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๙) ผู้ถูกร้องที่ ๙ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๖๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นบริษัท ที่ได้รับสัมปทานจากรัฐโดยทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๙ ได้ขายหุ้นไปแล้วภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ อันเป็นวันดำรงตำแหน่ง ถือได้ว่าไม่มีเจตนากระทำการต้องห้าม เป็นกรณีผู้ถูกร้องที่ ๙ ไม่ได้กระทำการอันต้องห้าม อันเป็นผล ให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๙ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๐) ผู้ถือหุ้นที่ ๑๐ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๑,๓๙๖ หุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นทั้งหมดเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ หรือเป็นคู่สัญญากับรัฐในกิจการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๑๐ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถือหุ้นที่ ๑๐ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถือหุ้นที่ ๑๐ จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถือหุ้นที่ ๑๐ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๑) ผู้ถือหุ้นที่ ๑๑ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นทั้งหมดภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถือหุ้นที่ ๑๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๒) ผู้ถือหุ้นที่ ๑๒ ถือหุ้นในบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๗๐๐,๐๒๓ หุ้น และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๕,๐๐๐ หุ้น ซึ่งบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่ผู้ถือหุ้นที่ ๑๒ ถือหุ้น เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถือหุ้นที่ ๑๒ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๓) ผู้ถูกร้องที่ ๑๓ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๑๓ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภา จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑๓ จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑๓ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๔) ผู้ถูกร้องที่ ๑๔ ถือหุ้นในบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น ได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ตามทะเบียนผู้ถือหุ้นเลขที่ ๖-๐๐๘๙๕๘๓๐-๐ ของบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ ระบบ UHF จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑๔ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๕) ผู้ถูกร้องที่ ๑๕ และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ หุ้น และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๖,๐๐๐ หุ้น บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๘,๐๐๐ หุ้น การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑๕ ได้ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๖) ผู้ถูกร้องที่ ๑๖ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ผู้จัดการ จำกัด จำนวน ๑๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และได้ขายหุ้นของ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และหุ้นของบริษัท ปตท.

เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทที่ผู้ถูกร้องที่ ๑๖ ถือหุ้นทั้งสอง เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำ อันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องที่ ๑๖ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕)

(๑๗) ผู้ถูกร้องที่ ๑๗ ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว และศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งจำหน่ายคำร้องเฉพาะผู้ถูกร้องที่ ๑๗ แล้ว

(๑๘) ผู้ถูกร้องที่ ๑๘ ถือหุ้นในบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมด ได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑๘ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๑๙) ผู้ถูกร้องที่ ๑๙ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น และบุตรของผู้ถูกร้องที่ ๑๙ ถือหุ้นในบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) จำนวน ๙,๐๐๐ หุ้น ซึ่งบริษัททั้งสองเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑๙ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๐) ผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ถือหุ้นในบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ แต่เมื่อพิจารณาการได้มาซึ่งหุ้นของผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ที่ได้มาพร้อมกับการซื้อโทรศัพท์มือถือพร้อมซิมการ์ด ซึ่งบริษัทได้ให้เป็นการสมนาคุณ

แก่ลูกค้าจำนวน ๑ หุ่น ๆ ละ ๑๐ บาท ต่อมาได้แตกเป็น ๕ หุ่น ๆ ละ ๒ บาท และจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปรากฏว่ารายการลงทุนหรือถือหุ้นของผู้ถูกร้องที่ ๒๐ มีเพียงรายการเดียว คือการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว ตามข้อเท็จจริงถือว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒๐ มิได้มีเจตนาที่จะกระทำการต้องห้าม การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒๐ จึงมิได้เป็นการกระทำความต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

(๒๑) ผู้ถูกร้องที่ ๒๑ ถือหุ้นในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำความต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๒) ผู้ถูกร้องที่ ๒๒ ผู้ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒,๑๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงมิได้เป็นการกระทำความต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๒ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๓) ผู้ถูกร้องที่ ๒๓ ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๓๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงมิได้เป็นการกระทำความต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๓ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๔) ผู้ถูกร้องที่ ๒๔ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๑,๑๙๑ หุ้น และคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทรุ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๓๐๐ หุ้น บริษัท ไทยคม

จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๖๐๐ หุ้น บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒,๐๒๕ หุ้น และบริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ซึ่งบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ที่ผู้ถูกร้องที่ ๒๔ ถือหุ้น เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๔ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๕) ผู้ถูกร้องที่ ๒๕ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทรุ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น หุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นของบริษัทดังกล่าวเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัท ทรุ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒๕ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๒๕ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒๕ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๖) ผู้ถูกร้องที่ ๒๖ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒๖ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๒๖ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒๖ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๖ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๗) ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒๗ ได้มาก่อนวันที่ ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒๗ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๗ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๘) ผู้ถูกร้องที่ ๒๘ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔,๑๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒๘ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๒๘ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่ เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒๘ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของผู้ถูกร้องที่ ๒๘ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๒๙) ผู้ถูกร้องที่ ๒๙ ถือหุ้นในบริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐ หุ้น และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัททั้งสองดังกล่าว เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบ มาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของผู้ถูกร้องที่ ๒๙ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๐) ผู้ถูกร้องที่ ๓๐ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งได้มาภายหลังจาก

ผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐) และขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) การที่คู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ ได้ถือครองหุ้นของบริษัทดังกล่าว ขณะผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว การถือครองหุ้นดังกล่าวก่อให้เกิด การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ ได้ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๑) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๑ ถือหุ้นในบริษัท พี.ที.เอ. คอนสตรัคชั่น จำกัด จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๒) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๓) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๓ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท.สำรวจ และผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๓ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๔) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๖๕,๑๒๘.๓๗๙๓๔๕ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๕) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๕ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๕๐๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๖) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๖ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๓๖ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๗) ผู้ถือหุ้นที่ ๓๗ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๘๖,๐๐๐ หุ้น บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) บริษัท ศิลาภินิหะอินออน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑ หุ้น บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๑,๗๐๐ หุ้น บริษัท อีคอนนิวส์ จำกัด จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔,๐๐๐ หุ้น บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพ การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๓๗ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๘) ผู้ถูกร้องที่ ๓๘ ถือหุ้นในบริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพ การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๓๘ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๓๙) ผู้ถูกร้องที่ ๓๙ ถือหุ้นในบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ แต่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงไม่ได้เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้ สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๓๙ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๐) ผู้ถูกร้องที่ ๔๐ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นทั้งหมดเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) โดยได้ความจากบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง หรือความเห็นที่ยื่นต่อศาลฉบับลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ ว่ามีการซื้อหุ้นเพิ่มจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เป็นลักษณะการซื้อขายแก้งกำไรนั้น ถือได้ว่าเป็นกรณีกระทำการต้องห้ามขณะดำรงตำแหน่งแล้ว อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของผู้ถูกร้องที่ ๔๐ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๑) ผู้ถือหุ้นที่ ๔๑ ถือหุ้นในบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น โดยหุ้นทั้งหมดได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นดังกล่าว เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งบริษัททั้งสามดังกล่าว เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๔๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๒) ผู้ถือหุ้นที่ ๔๒ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๔๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๓) ผู้ถือหุ้นที่ ๔๓ โดยคู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทูริ วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๙๐๐ หุ้น ได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ แต่การถือครองหุ้นของคู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๔๓ ได้มาก่อนวันที่ผู้ถือหุ้นที่ ๔๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการถือครองหุ้นมิใช่เป็นลักษณะของผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ การกระทำของคู่สมรสของผู้ถือหุ้นที่ ๔๓ จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถือหุ้นที่ ๔๓ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๔) ผู้ถือหุ้นที่ ๔๔ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น โดยได้มาเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการถือครองหุ้นขณะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ดำรงตำแหน่ง วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐) และได้ขายหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๔๔ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

(๔๕) ผู้ถูกร้องที่ ๔๕ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑,๔๐๐ หุ้น บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐๐ หุ้น โดยได้มาก่อนดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ขายหุ้นดังกล่าวไปแล้ว เมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันดำรงตำแหน่ง ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จึงเป็นการกระทำอันต้องห้าม อันเป็นผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๔๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า นายถาวร สิกขุพงษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล ผู้ถูกร้องที่ ๘ นายจรัส จึงยิ่งเรืองรุ่ง ผู้ถูกร้องที่ ๑๑ พลตำรวจเอก โกวิท ภักดีภูมิ ผู้ถูกร้องที่ ๑๒ นายจิตติพนธ์ วิริยะโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๔ นายสมชาติ พรรณพัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๕ และนางอัจฉรา เตชอุทธิพิทักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ได้กระทำการอันต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ อันเป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องดังกล่าว สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕) ตั้งแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒

วินิจฉัยว่า นายอนุชา บุรพชัยศรี ผู้ถูกร้องที่ ๑๘ นายสมเกียรติ ฉันทวานิช ผู้ถูกร้องที่ ๑๙ นายเจียรชัย สุวรรณเพ็ญ ผู้ถูกร้องที่ ๒๑ นายจตุติ ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๔ นางสาวเฉลิมลักษณ์ เก็บทรัพย์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๙ นายเกื้อกุล ด่านชัยวิจิตร ผู้ถูกร้องที่ ๓๐ นางสาวตรีนุช เทียนทอง ผู้ถูกร้องที่ ๓๑ นางมลิวลัย ธัญญสกุลกิจ ผู้ถูกร้องที่ ๓๓ นายสมพล เกยุราพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๕ นายสาธิต เทพวงศ์ศิริรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๖ นางปานหทัย เสรีรักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๗ นายเอี่ยม ทองใจสด ผู้ถูกร้องที่ ๓๘ นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๐ นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๑

ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช ผู้ถูกร้องที่ ๔๒ หม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา (ไชยันต์) ปกมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๔๔ และนายมานิต นพอมรบดี ผู้ถูกร้องที่ ๔๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กระทำการอันต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ อันเป็นผลให้สมาชิกภาพ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องดังกล่าว สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๖) ตั้งแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๒

สำหรับ นางตรีใจ บุณสมภพ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายบุญชัย โชควัฒนา ผู้ถูกร้องที่ ๓ นายพิชัย อุตมาภินันท์ ผู้ถูกร้องที่ ๔ นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๕ นายสมชาย แสวงการ ผู้ถูกร้องที่ ๖ นายวรุฒิ โรจนพานิช ผู้ถูกร้องที่ ๗ นายสุพจน์ เลียดประถม ผู้ถูกร้องที่ ๙ นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๐ นางนฤมล ศิริวัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๓ นายสรารุช อ่อนละมัย ผู้ถูกร้องที่ ๒๐ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๒ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ผู้ถูกร้องที่ ๒๓ นายเจือ ราชสีห์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๕ นายอุดมศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ ผู้ถูกร้องที่ ๒๖ นางนิภา พริ้งศุลกะ ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี ผู้ถูกร้องที่ ๒๘ นายเสนาะ เทียนทอง ผู้ถูกร้องที่ ๓๒ นายสุนัย จุลพงศธร ผู้ถูกร้องที่ ๓๔ นายไพโรจน์ ตันบรรจง ผู้ถูกร้องที่ ๓๙ และนายอัสনী เชิดชัย ผู้ถูกร้องที่ ๔๓ ให้ยกคำร้อง

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ